



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 29478/2023
08.08.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Зорана Хацића, председника већа, Мирјане Андријашевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Далиборка Марковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Светлана Ратковић, адвокат из ... и ВВ из ..., ради утврђивања права својине, одлучујући о ревизији тужене ББ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2295/22 од 28.06.2023. године, у седници одржаној 08.08.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2295/22 од 28.06.2023. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2295/22 од 28.06.2023. године, укинута је пресуда Основног суда у Деспотовцу, Судска јединица у Свилајнцу П 623/18 од 17.06.2022. године и пресуђено да се усваја тужбени захтев тужиле АА из ... па се утврђује да је тужилца по основу сопственог учешћа у стицању има право својине на 1/2 идеалног дела стамбеног објекта број 1, површине 106 м², у основи спратности ПО+П+0 стојећег на к.п. број .. КО ..., 1/4 удела стамбеног дела стамбеног објекта број 2, површине 88 м², у основи спратности ПО+0 стојећег на к.п. бр .. КО ..., са правом коришћења припадајућег дела земљишта кп број .. који је укупне површине 9,61 КО ..., у површини која служи за редовну употребу наведених објеката 1/2 удела идеалног дела пољопривредног објекта број 1, површине 113 м², у основи спратности П+0 стојећег на кп бр .. КО ... 1/2 удела идеалног дела пољопривредног објекта број 2 површине 102 м² у основи спратности П+0 стојећег на к.п. бр .. КО ..., са правом коришћења припадајућег дела земљишта кп бр .. који је укупне површине 5,70 ари КО ..., у површини која служби за редовну употребу наведених објеката, а које непокретности су уписане у лн бр .. КО ..., што су тужене ББ из ... и ВВ из ... дужне да признају и трпе да тужилца на основу ове пресуде изврши упис утврђеног права својине на своје име код надлежне службе за катастар непокретности и другим јавним књигама (став први изреке). Обавезана је тужена ББ да тужилца АА из ... на име трошкова парничног поступка исплати 391.200,00 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужена ББ, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца се венчала са сада покојним супругом ГГ 1962. године и дошла у домаћинство, које су чинили његов деда ДД (који је преминуо 1971. године) родитељи ЂЂ (који је преминуо 1980. године) и ЕЕ (која је преминула 1994. године), сестре ЖЖ и ЗЗ и ГГ, да се сестра ЗЗ удала исте године и напустила породичну заједницу, а сестра ЖЖ је 1969. године отишла у Немачку, удала се 1977. године и тада напустила породичну заједницу. Тужилца је са покојним ГГ добила две ћерке, тужену ББ рођену 1963. године, која је напустила породично домаћинство 1987. године и тужену ВВ рођену 1965. године која је напустила домаћинство 1991. године. Тужилца је била запослена у апотеци у периоду од 12.11.1981. године до 13.10.1982. године, затим у предузећу „Воћар“ у периоду од 01.07.1985. године до 30.09.2001. године. Тужилца је својим радом у домаћинству и у пољопривреди у надницама допринела у стицању средстава од којих су изграђене предметне непокретности, а и својим физичким ангажовањем у изградњи предметних објеката. Супруг тужилце ГГ је био запослен у предузећу „Напредак“ и подизао кредита ради изградње предметних објеката. Заоставштина тужилца свекра, сада покојног ЂЂ, бившег из ... расправљана је решењем 15.12.1980. године, и на његовој заоставштини оглашени су као наследници његова супруга ЕЕ 3/4 удела и ГГ са 1/4 удела на целокупној заоставштини.

Сувласничка заједница која је заснована решењем о наслеђивању О 243/80 од 19.12.1980. године је раскинута поравнањем закљученим пред Општинским судом у Свилајнцу Р 193/82 од 18.06.1982. године којим је утврђено искључиво право својине ГГ на кп бр .. под теретом доживотног плодоуживања у корист противника предлагача ЕЕ и на 1/2 удела од кп бр .., а ЕЕ је утврђено право својине на кп бр .., .., .., .., .., .. и 1/2 удела од кп бр .. . ЕЕ је покренула парницу у предмету Општинског суда у Свилајнцу П 335/89 ради раскида претходно закљученог поравнања од 18.06.1982. године и по срповеденом поступку је донета правноснажна пресуда П 335/87 од 27.08.1987. године, којим је одбијен тужбени захтев. Након смрти ЕЕ, тужилин супруг сада покојни ГГ је против својих сестара ЗЗ и ЖЖ покренуо поступак пред Општинским судом у Свилајнцу у предмету П 114/94 ради редукације завештања покојне ЕЕ. У том предмету су странке закључиле поравнање 21.12.1995. године, којим је ГГ утврђено право својине по основу наслеђа на нужном делу иза смрти своје мајке ЕЕ, на делу катастарске парцеле .. и .. КО ... и то на новоформираној катастарској парцели .. у површини од 5,70 ари. Супруг тужилце ГГ (који је преминуо ...2010. године) сачинио је завештање пред Општинским судом у Свилајнцу у предмету ЗР 76/02 од 21.02.2002. године, у коме је између осталог наведено да оставилац путем завештања својој супрузи АА признаје право својине са уделом од 50% по основу

стицања на предметним парцелама са свим објектима на њима, те јој у наслеђе оставља свој удео у стицању. У предмету Основног суда у Јагодини – Судска јединица Свилајнац П-4 О 2196/2010 на записнику од 17.03.2011. године проглашено је завештање покојног ГГ у присуству свих наследника односно тужиље и тужених, а предметни оставински поступак је прекинут и законски наследник ББ упућена на парницу ради утврђивања обима заоставштине покојног ГГ и утврђивање да је њој повређен нужни наследни део завештањем покојног ГГ, састављеним пред Општинским судом у Свилајнцу Р 76/02 од 21.02.2002. године и да оно не производи правно дејство, а која је и покренула парницу пред Основним судом у Јагодини – Судска јединица у Свилајнцу у предмету П 882/11, Поступак у тој парници је прекинут до правноснажног окончања предметне парнице, као претходног питања. На кп .. и кп .. изграђени су сви спорни објекти са описаним објектима и површинама а предметне непокретности у јавној књизи уписане су као власништво покојног ГГ. Утврђено је да на катастарској парцели .. налазе два објекта и то стамбени објекат број 1, који је започет градњом 1967. године и помоћни објекат број 2, да се на кп бр .. налазе штала и пољопривредни објекат, утврђени су положај објеката и утврђена је грађевинска вредност са одузетом амортизацијом објеката у износу од 3.697.916,20 динара.

Из овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је закључио да је тужиља по правном основу стицања у браку постала сувласник у ½ дела описаних непокретности и усвојио тужбени захтев тужиље у целисти.

Врховни суд не може прихватити правни закључак другостепеног суда, јер није заснован на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 195. Породичног закона прописано је да имовина коју су заједно са супружницима односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину. Члановима породице сматрају се крвни, тазбински, адоптивни сродници супружника односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе. На имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176.став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180.став 2. (претпоставка о једнаким уделима).

Одредбом члана 168. став 2. Породичног закона прописано је да имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину.

Одредбом члана 171.став 1. Породичног закона прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину.

Одредбом члана 180. став 2. Породичног закона прописано је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки.

По становишту Врховног суда, због погрешне примене материјалног права другостепени суд је пропустио да утврди чињенице које су од значаја за правилну примену материјалног права. Непокретности, земљиште са изграђеним објектима,

обухваћене тужбеним захтевом налазе се на к.п. број .. КО ..., к.п. .. КО ... и уписане су у јавним књигама на имену сада покојног ГГ, супруга тужиље и оца тужених. ГГ је завештањем признао тужиљи право својине, на предметим парцелама, са уделом од 50% по основу њеног стицања на предметним парцелама са свим објектима на њима, а у наслеђе јој оставио свој удео у стицању. Другостепени суд је пропустио да утврди по ком основу је пок. ГГ стекао предметне парцеле. Предметне непокретности су у својини ГГ од развргнућа сувласничке заједнице са мајком (засноване решењем о наслеђивању иза оца ЂЂ) у поступку Р 193/82 од 18.06.1982. године и од закључења судског поравнања са сестрама у парници за утврђивање права својине по основу права на нужни део иза смрти мајке ЕЕ (парцела .. ко ...). Из изведених доказа произлази да су пок. ГГ и АА имовину стицали радом. Другостепени суд није расправио да ли су предметну имовину они стекли радом, па јој је он завештањем признао удео у $\frac{1}{2}$ дела, а у наслеђе завештањем оставио свој удео, или је пак он ту имовину стекао наслеђем иза оца и мајке, што би престављало његову посебну имовину. Тужба је заснована на наводима да је тужила радом учествовала у стицању предметне имовине и да је по том правном основу стекла имовину, али су о томе изостала чињенична утврђења. Основано се у ревизији наводи да није расправљен правни основ стицања предметних непокретности, јер тужиљи припада по основу стицања у браку $\frac{1}{2}$ дела имовине коју су они као супружници стекли, а по основу наслеђа из завештања $\frac{1}{2}$ дела удела пок. ГГ. Ово стога, што му је део имовине припао по правном основу стицања у породичној заједници, а део по правном основу наслеђивања иза оца и мајке, што чини његову посебну имовину.

У поновљеном поступку другостепени суд ће ценити наведене примедбе и донети закониту одлуку.

Из свега изнетог, Врховни суд је одлучио на основу одредбе члана 416.став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Зоран Хацић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић